

Forskrift om bygging av luftfartøy

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§1 Formål

Forskriften fastsetter krav til konstruksjon, bygging og luftdyktighet for amatørbygde luftfartøy. Forskriften fastsetter ikke krav til luftfartøyets vedlikehold og kontinuerlige luftdyktighet. Et luftfartøy kan ikke benyttes til luftfart før kravene til vedlikehold og kontinuerlige luftdyktighet er oppfylt.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder for konstruksjon og bygging av luftfartøy.

§ 3 Definisjoner

I denne forskrift forstås med:

- a) *amatørbygd luftfartøy*: luftfartøy hvor minst 51 % av luftfartøyet er bygd av en amatør, eller av en sammenslutning av amatørbyggere, for eget formål og uten kommersielle hensikter.
- b) *byggeleder*: person som leder arbeidet med bygging av eget luftfartøy.
- c) *luftdyktighetspåbud*: påbud som beskriver tiltak som må utføres eller begrensninger som må iverksettes for at flymateriellet er luftdyktig.
- d) *typesertifikat*: dokument utstedt av en stat eller luftfartsmyndighet som spesifiserer konstruksjonen av en luftfartøytype, motor eller propell
- e) *vedlikeholdsprogram*: en samlet og detaljert teknisk og administrativ beskrivelse av alle elementer i et luftfartøys vedlikehold.

§ 4 Språk

Søknader og dokumentasjon som skal fremlegges for Luftfartstilsynet må være på et skandinavisk språk eller engelsk.

Kapittel 2. Godkjenning av byggeprosjekt mv.

§ 5 Krav om godkjenning av byggeprosjekt

Konstruksjon og bygging av et luftfartøy kan ikke påbegynnes før byggeprosjektet er godkjent av Luftfartstilsynet. Et byggeprosjekt skal kun godkjennes dersom det har en slik konstruksjon og byggestandard at det etter en konkret vurdering vil tilfredsstillende relevante sikkerhetskrav. Godkjenningen skal også omfatte godkjenning av byggeleder og prosjektkontrollører.

§ 6 Grunnlaget for et byggeprosjekt

Grunnlaget for et byggeprosjekt kan være

- a. byggesett av materialer, deler og komponenter,
- b. prosjekttegninger og spesifikasjoner fra produsent,
- c. egenkonstruksjon (individuell type),
- d. modifikasjon eller reparasjon av ferdigstilt, amatørbygd luftfartøy, eller
- e. konvertering av motor på et ferdigstilt, amatørbygd luftfartøy.

§ 7 Begrensninger

Følgende byggeprosjekter kan godtas:

a. Motorfly hvor alle vilkår er oppfylt:	i.	Maksimal avgangsmasse (MTOM) er 2000 kg.
	ii.	Inntil fire personer om bord, inkludert piloten, eller i kategori akro inntil to personer om bord, inkludert piloten.
	iii.	Grenselastfaktorene er minst +3,8/-1,5 G i normal kategori; eller +4,4/-1,75 G i utility-kategori; eller +6/-3 G i kategori akro.
	iv.	For luftfartøy som er konstruert slik at strukturen ikke gir de ombordværende tilstrekkelig beskyttelse ved et eventuelt velt, skal det monteres en veltebøyle eller annen innretning med minimum styrkekrav (lengderetning og vertikalretning nedover) på 9 G.
b. Rotorluftfartøy hvor alle vilkår er oppfylt:	i.	Maksimal avgangsmasse (MTOM) er 700 kg.
	ii.	Inntil to personer om bord, inkludert piloten.
	iii.	Grenselastfaktorene er minst +3,5/-1,5 G.
c. Seilfly, seilfly med hjelpemotor og motorseilfly hvor alle vilkår er oppfylt:	i.	Maksimal avgangsmasse (MTOM) er 750 kg for seilfly og seilfly med hjelpemotor, eller 850 kg for motorseilfly.
	ii.	Inntil to personer om bord, inkludert piloten.
d. Konvertering av motor	i.	Stempelmotor eller elektrisk motor.

§ 8 Om søknaden

Kun byggeleder kan søke om godkjenning av et byggeprosjekt. Søknaden må inneholde alle relevante opplysninger om prosjektet, blant annet:

- a. dokumentasjon for at prosjektet er et amatørbygd luftfartøy
- b. teknisk spesifisering
- c. beskrivelse av byggelokale
- d. risikovurdering av byggeprosjektet
- e. beskrivelse av planlagte modifikasjoner
- f. dokumentasjon for kompetansen til prosjektkontrolløren
- g. villighetserklæring fra prosjektkontrolløren

Luffartstilsynet kan kreve ytterligere dokumentasjon.

§ 9 Byggeleder

Byggeleder har ansvar for gjennomføring av arbeidet med bygging av eget luftfartøy. Hvor en sammenslutning av amatørbyggere arbeider sammen på et byggeprosjekt, skal det oppnevnes en byggeleder for prosjektet.

§ 10 Prosjektkontrollør

Det er et vilkår at byggeprosjektet til enhver tid har en eller flere prosjektkontrollører som gjennom kontroller skal kvalitetssikre byggeprosjektet.

Prosjektkontrollørene er ansvarlig for at det gjennomføres nødvendig kvalitetssikring tilpasset prosjektets kompleksitet og fremdrift.

En prosjektkontrollør må

- a. ha kompetanse på motorteknologi og arbeids-, bearbeidings- og sammenføyningsmetoder som er relevant for det aktuelle byggeprosjektet.

- b. ha nødvendig kompetanse til å forstå konstruksjonstegninger, tekniske spesifikasjoner og annet byggeunderlag.
- c. dokumentere tilstrekkelig kompetanse, jf. bokstav a og b.

Luffartstilsynet kan for byggeprosjekt som innebærer ny teknologi etter en konkret vurdering godkjenne prosjektkontrollør som ikke oppfyller kravene i tredje ledd.

§ 11 *Søknad om godkjenning av egenkonstruksjon*

Byggeleder kan søke om godkjenning av egenkonstruksjon som grunnlag, helt eller delvis, for

- a. bygging, større modifikasjon eller større reparasjon av luftfartøy
- b. større modifikasjon eller reparasjon av motor og propell

Godkjenningen skal også omfatte godkjenning av konstruksjonskontrolløren.

Søknaden må ha vedlagt en samsvarsmatrise som spesifiserer standardene som ligger til grunn for konstruksjonen og hvordan disse er oppfylt. Søknaden må ha vedlagt villighetserklæring fra konstruksjonskontrolløren.

Luffartstilsynet kan kreve ytterligere dokumentasjon.

§ 12 *Nærmere om egenkonstruksjon*

Konstruksjonen skal utføres av byggeleder. Byggeleder kan få assistanse av designorganisasjon med relevant godkjenning eller konstruktør. Byggeleder og konstruktør må ha tilstrekkelig kompetanse på de områdene konstruksjonen omfatter.

Ved utarbeidelse av konstruksjonen må det legges til grunn anerkjente konstruksjonsstandarder relevant for konstruksjonens kompleksitet og type.

§ 13 *Konstruksjonskontrollør for egenkonstruksjon*

Det er et vilkår, ved godkjent egenkonstruksjon, at prosjektet til enhver tid har en eller flere konstruksjonskontrollører.

Konstruksjonskontrolløren er ansvarlig for at det gjennomføres nødvendig kvalitetssikring tilpasset prosjektets kompleksitet og fremdrift.

En konstruksjonskontrollør må være ingeniør eller sivilingeniør og ha kompetanse på de områdene konstruksjonen omfatter.

§ 14 *Endring av godkjent kontrollør*

Hvis det i bygge- eller konstruksjonsperioden er nødvendig med nye eller flere prosjektkontrollører eller konstruksjonskontrollører, skal endringen godkjennes av Luffartstilsynet.

§ 15 *Klassifisering av modifikasjoner og reparasjoner i byggeperioden*

Byggeleder er ansvarlig for å klassifisere modifikasjoner og reparasjoner i byggeperioden. Modifikasjoner og reparasjoner skal klassifiseres som større eller mindre. Klassifikasjonene skal inngå som del av byggejournalen.

En større modifikasjon er en endring av flymateriell som har en merkbar effekt på vekt og balanse, operative egenskaper, strukturell styrke, ytelse eller andre egenskaper som kan påvirke flymateriellets luftdyktighet eller miljødyktighet. En mindre modifikasjon er en annen endring av flymateriell enn en større modifikasjon.

En større reparasjon er en eliminering av skade som har en merkbar effekt på vekt og balanse, operative egenskaper, strukturell styrke, ytelse eller andre egenskaper som kan påvirke flymateriellets luftdyktighet eller miljødyktighet. En mindre reparasjon er en annen eliminering av skade enn en større reparasjon.

§ 16 *Mindre modifikasjoner og reparasjoner i godkjent byggeprosjekt*

Mindre modifikasjoner og reparasjoner som følger anerkjente standarder kan aksepteres av prosjektkontrollør på basis av en samsvarsmatrise som spesifiserer standardene som ligger til grunn for modifikasjonen eller reparasjonen og hvordan disse er oppfylt. Samsvarsmatrisen kan utarbeides av byggeleder.

§ 17 *Større modifikasjoner og reparasjoner i godkjent byggeprosjekt*

Konstruksjonen av større modifikasjoner og reparasjoner i byggeprosjektet skal godkjennes av Luftfartstilsynet.

Søknaden må ha vedlagt en samsvarsmatrise som spesifiserer standardene som ligger til grunn for modifikasjonen eller reparasjonen og hvordan disse er oppfylt. Samsvarsmatrisen kan kun utarbeides av byggeleder hvis byggeleder har utført konstruksjonen for luftfartøyet, jf. §§ 11 og 12. I andre tilfeller må samsvarsmatrisen utarbeides av designorganisasjon med relevant godkjenning eller konstruktør.

Luftfartstilsynet kan kreve ytterligere dokumentasjon.

§ 18 *Modifikasjoner og reparasjoner i ferdigstilt, amatørbygd luftfartøy*

Større modifikasjoner og reparasjoner kan medføre krav om prøveflyging. For øvrig gjelder bestemmelsene i §§ 16 og 17 tilsvarende for modifikasjoner og reparasjoner i ferdigstilt, amatørbygd luftfartøy.

§ 19 *Overtakelse av påbegynt byggeprosjekt*

Ved overtakelse av et påbegynt byggeprosjekt kan byggingen ikke fortsette før ny godkjenning av byggeprosjektet foreligger, jf. § 5.

I tillegg til oppdatert informasjon i forhold til de punkter som følger av § 8 må søknaden inneholde:

- a. byggejournal
- b. teknisk status for materialer, deler og komponenter
- c. status for utførte tekniske prosesser
- d. en plan for gjenopptagelse av prosjektet

Kapittel 3. Dokumentasjon og rapportering i byggefasen

§ 20 *Teknisk spesifisering*

Byggeprosjektet må ha en fullstendig teknisk spesifisering. Hvis teknisk spesifisering ikke leveres fra produsent, skal denne utarbeides av byggeleder. Teknisk spesifisering må holdes oppdatert i byggeperioden.

§ 21 *Byggejournal*

Det skal føres byggejournal over utført byggearbeid. I byggejournalen skal alle arbeidsprosesser beskrives med informasjon om hva som er utført, hvordan det er utført og hvem som har utført oppgaven. Den som har utført oppgaven skal kvittere i byggejournalen.

Byggejournalen skal vise hvilke mindre modifikasjoner og reparasjoner prosjektkontrolløren har akseptert.

Ved godkjent egenkonstruksjon, jf. § 11, skal samsvarsmatrisen holdes oppdatert i byggeperioden og inngå i byggejournalen.

Prosjektkontrolløren skal kvittere i byggejournalen for kontroll av

- a. skjult bærende struktur for riktig montering før lukking
- b. skjulte deler og komponenter for riktig montering før lukking
- c. om det er gjort modifikasjoner i forhold til godkjent byggeprosjekt

§ 22 Dokumentasjon

Det skal dokumenteres at valgte materialer, deler og komponenter oppfyller tekniske spesifikasjoner og relevante industristandarder, og at de har sporbarhet og egnethet.

Nye materialer, deler og komponenter må ha produksjonsattest eller attest for luftdyktighet.

Brukte materialer, deler og komponenter må ha attest for luftdyktighet eller dokumentert brukerhistorikk.

For alle tre- og komposittmaterialer som brukes til å produsere bærende elementer i konstruksjonen, skal egenskaper dokumenteres gjennom utførte tester. Testresultater skal inngå i byggejournalen.

§ 23 Sluttklæring

Byggejournalen skal avsluttes ved at byggeleder daterer og signerer for at byggearbeidet er slutført.

§ 24 Oppbevaring

Byggejournalen og all dokumentasjon fra byggeprosjektet skal følge luftfartøyet og oppbevares minst 36 måneder etter at luftfartøyet permanent er tatt ut av bruk.

§ 25 Rapportering til Luftfartstilsynet – byggearbeidet innstilles

Byggeleder skal melde fra til Luftfartstilsynet dersom byggeprosjektet innstilles uten at byggearbeidet slutføres.

Kapittel 4. Krav til bygging, fabrikasjon og materialer mv.

§ 26 Krav til byggingen

For at luftfartøyet skal kunne oppnå status som eksperimental amatørbygd må 51% av byggearbeidet være bygd av en amatør eller av en sammenslutning av amatørbyggere, for eget formål og uten kommersielle hensikter.

Luftfartøyet skal bygges i samsvar med til enhver tid oppdaterte prosjekttegninger, spesifikasjoner og byggebeskrivelse.

Sveising og slaglodding av bærende konstruksjon skal utføres av person som er godkjent sveiser etter internasjonalt anerkjente standarder.

§ 27 Krav til materialer, deler og komponenter

Materialer, deler og komponenter som benyttes må være i henhold til spesifikasjoner fra konstruktør og anerkjente industristandarder. Materialer, deler og komponenter må ha egnethet og holdbarhet som ikke negativt kan påvirke flysikkerheten.

§ 28 Fabrikasjon av deler og komponenter

Fabrikasjon av deler og komponenter kan bare skje hvis

- a. produksjonen foregår basert på et godkjent konstruksjonsunderlag,

- b. produsenten kan dokumentere nødvendig kompetanse,
- c. produsenten har nødvendige fasiliteter, og
- d. produksjonen kan dokumenteres.

§ 29 *Krav til motor og propell*

Motor og propell som har typesertifikat, eller dokumentert og godkjent avvik fra typesertifikatet, kan benyttes.

For motor eller propell som ikke innehar typesertifikat, må det dokumenteres at motoren eller propellen er konstruert, bygd og testet etter relevant og anerkjent standard.

For brukt motor eller propell må det foreligge tekniske journaler som viser utført vedlikehold, modifikasjoner og reparasjoner.

For motor- og propellkombinasjon som ikke tidligere har vært benyttet, må det fremlegges dokumentasjon for at kombinasjonen oppfyller luftfartøyets tekniske og operative spesifikasjoner. Dokumentasjonen må være fra motor-, propeller- eller luftfartøyfabrikant, eller fra en luftfartsmyndighet.

§ 30 *Installasjon av utstyr*

Installasjon av utstyr for mørkeflyging kan utføres av byggeleder. Installasjon av utstyr for flyging i samsvar med instrumentflygereglene kan utføres av byggeleder.

Kapittel 5. Krav til luftfartøyet mv.

§ 31 *Identifikasjon*

I luftfartøyets struktur skal det festes en dataplate med opplysninger om

- a. navn på bygger
- b. modellbetegnelse
- c. serienummer
- d. år for ferdigstillelse

§ 32 *Krav til instrumenter og utstyr*

Luftfartøyet skal ha installert instrumenter og utstyr tilstrekkelig for den flyging som skal gjennomføres.

Ved konstruksjon og installasjon av instrumenter og utstyr, skal internasjonale anerkjente konstruksjonsstandarder legges til grunn.

§ 33 *Flygehåndbok*

For luftfartøyet skal det utarbeides en flygehåndbok. Flygehåndboken skal godkjennes av Luftfartstilsynet. Flygehåndboken skal holdes oppdatert og må beskrive luftfartøyets

- a. tekniske og operative prosedyrer, inkludert sjekklister
- b. begrensninger
- c. merking og skilter
- d. instrumenter og utstyr
- e. operasjonsparametere

§ 34 *Merking og skilt*

Luffartøyet skal være utstyrt med merking og skilter, tilpasset luffartøyets kompleksitet, som angir funksjon eller operasjonsparametere og minst:

- a. Fly- og motorinstrumenter skal være merket med operasjonsområder og begrensninger.
- b. Manøvrer som ikke er tillatt med luffartøyet.
- c. Varsellys skal være merket med funksjon.
- d. Brytere, håndtak, spaker o.l. skal være merket med funksjon.
- e. Alle håndtak eller låser for åpning og lukking av cockpit og kabin skal være merket innvendig og utvendig, inkludert med operasjonsretning for nødbruk.
- f. Fyllingspunkter for drivstoff skal være merket og angi drivstofftype og volum.
- g. I bagasjerom skal maksimal vekt angis.
- h. Der nødfallskjerm (airframe emergency parachute) er installert, skal luffartøyet merkes i henhold til anerkjent standard.

§ 35 Merking av luffartøyet

Luffartøyet skal være merket med ordet EXPERIMENTAL i minst 30 mm høye latinske bokstaver uten ornamentering. Ordet skal være leselig ved ombordstigning.

Luffartøyet skal være utstyrt med varselskilt godt synlig for alle om bord. Teksten skal skrives med store bokstaver, på norsk og engelsk, og skal være:

ADVARSEL

DETTE LUFTFARTØYET ER AMATØRBYGD OG HAR IKKE VERIFISERT KRAVENE TIL LUFTDYKTIGHET I NORMALKLASSEN

OCCUPANT WARNING

THIS AIRCRAFT IS AMATEUR BUILT AND DOES NOT MEET THE VERIFIED REQUIREMENTS SET FOR NORMAL CLASS AIRWORTHINESS

Kapittel 6. Kontroller i byggefasen

§ 36 Plan for kontroller

Byggeleder og prosjektkontrollør skal utarbeide en plan for kontroller i byggefasen.

§ 37 Gjennomføring av kontroller i konstruksjonsfasen

I tilfeller hvor byggeprosjektet også innebærer konstruksjon skal det gjennomføres konstruksjonskontroller. Konstruksjonskontrolløren skal sikre at spesifikasjoner, tegninger og beregninger er i overensstemmelse med samsvarsmatrisen. Byggeleder skal være tilstede ved alle kontroller.

Konstruksjonskontrolløren skal kvittere for utført kontroll i byggejournalen.

§ 38 Gjennomføring av kontroller i byggefasen

Prosjektkontrollør er ansvarlig for gjennomføring av kontrollene i henhold til planen. Byggeleder skal være tilstede ved alle kontroller.

Prosjektkontrolløren skal gjennom kontrollene sikre at utførelsen av alle strukturelle elementer har den spesifiserte kvalitet etter tegninger og spesifikasjoner når det gjelder materialvalg, utførelse, sammenføyninger og installasjon.

Prosjektkontrollør skal kvittere for utført kontroll i byggejournalen.

§ 39 *Produktkontroll*

Det skal gjennomføres en produktkontroll før det søkes om særskilt flygetillatelse for prøveflyging. Produktkontrollen skal gjennomføres av en prosjektkontrollør.

Prosjektkontrolløren skal være godkjent av Luftfartstilsynet, jf. §§ 5 og 14.

Prosjektkontrolløren har ansvar for å utarbeide en rapport fra produktkontrollen. Byggeleder skal være tilstede.

Produktkontrollen skal verifisere at

- a. alle byggeprosesser er ferdige og dokumentert i byggejournalen
- b. alle kontroller i henhold til planen er utført og dokumentert i byggejournalen
- c. luftfartøyet har nødvendige instrumenter og utstyr
- d. alle komponentkort er utfyllt
- e. luftfartøyet har korrekt merking og skilting etter denne forskrift
- f. endelig masse- og balansedokument foreligger
- g. luftfartøyet er merket med nasjonalitets- og registreringsmerke
- h. bakkeprøving er gjennomført og dokumentert i egen rapport
- i. alle relevante luftdyktighetspåbud og servicebulletins er utført
- j. reisedagbok og tekniske journaler for luftfartøy, motor og propell foreligger
- k. foreløpig vedlikeholdsprogram foreligger
- l. foreløpig flygehåndbok foreligger
- m. godkjent prøveflygningsprogram er utarbeidet
- n. radiokonsesjon er utstedt av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

§ 40 *Besiktigelse*

Luftfartstilsynet kan på et hvert tidspunkt i byggeprosjektet gjennomføre besiktigelse av luftfartøyet.

Ved besiktigelser skal byggeleder og om nødvendig prosjektkontrollør være til stede. All teknisk dokumentasjon må være tilgjengelig. Besiktigelsen må kunne gjennomføres i et egnet lokale med normal arbeidstemperatur.

Kapittel 7. Prøveflyging

§ 41 *Prøveflygingsprogram - generelt*

Byggeleder skal utarbeide et prøveflygingsprogram. Prøveflygingsprogrammet skal være relevant for luftfartøytypen og tilpasset byggeprosjektet. Prøveflygingsprogrammet skal teste luftfartøyets ytelse og egenskaper slik at teknisk og operativ dokumentasjon kan verifiseres eller oppdateres. Prøveflygingsprogrammet skal inkludere manøvrering i hele luftfartøyets «flight envelope».

Prøveflygingsprogrammet skal angi prøveflyger og om det er nødvendig med besetning eller flere prøveflygere for å gjennomføre prøveflygingen.

Prøveflygingsprogrammet skal angi hvor prøveflygingen skal finne sted.

§ 42 *Prøveflygingsprogram – motorfly*

Prøveflygingsprogrammet for motorfly skal være minst 25 flytimer. Dersom flyet har en motor eller propell, eller kombinasjon av disse, som ikke er typesertifisert, skal prøveflygingsprogrammet være på minst 40 flytimer.

Minst en flyging skal være av maksimal varighet.

Det skal foretas minst 25 full stopp-landinger.

§ 43 *Prøveflygingsprogram - rotorluftfartøy*

Prøveflygingsprogrammet for rotorluftfartøy skal være minst 50 flytimer. De 3 siste flytimene skal omfatte 10 avganger med maksimal avgangsmasse.

Det skal foretas minst 50 landinger.

§ 44 *Prøveflygingsprogram – seilfly og motorseilfly*

Prøveflygingsprogrammet for seilfly og motorseilfly skal være minst 20 flytimer. Hvis luftfartøyet er utstyrt for vinsj-start, skal minst fem vinsj-startere gjennomføres.

Det skal foretas minst 20 landinger.

§ 45 *Søknad*

Søknad om godkjenning av prøveflygingsprogram og særskilt flygetillatelse for prøveflyging må ha vedlagt rapport fra produktkontrollen. Søknaden må i tillegg inneholde

- a. prøveflygingsprogrammet
- b. risikovurdering som inkluderer operative og tekniske forhold
- c. teknisk spesifisering
- d. oppdaterte masse- og balanseberegninger
- e. flygehåndbok som skal ligge til grunn for prøveflygingen
- f. vedlikeholdsprogram som skal ligge til grunn for prøveflygingen

§ 46 *Besiktigelse*

Luftfartstilsynet skal gjennomføre besiktigelse av luftfartøyet før prøveflygingsprogrammet kan godkjennes. Luftfartstilsynet kan i særlige tilfeller unnlate å gjennomføre besiktigelse.

Ved besiktigelse skal eier og prøveflyger være til stede. Luftfartøyet må være i et egnet lokale med normal arbeidstemperatur.

§ 47 *Godkjenning av prøveflygingsprogrammet*

Luftfartstilsynet godkjenner etter en konkret vurdering det fremlagte prøveflygingsprogrammet. Det skal særlig legges vekt på type luftfartøy, bakgrunnen for prøveflygingen, risikovurderingen, prøveflygerens kvalifikasjoner og besiktigelsen.

Luftfartstilsynet kan dersom det er nødvendig av hensyn til flysikkerheten gjøre endringer i prøveflygingsprogrammet, inkludert å fastsette ytterligere begrensninger eller krav til prøveflygingen.

§ 48 *Særskilt flygetillatelse for prøveflyging*

Luftfartstilsynet kan utstede særskilt flygetillatelse for prøveflyging med varighet inntil 12 måneder. Særskilt flygetillatelse for prøveflyging kan bare utstedes for luftfartøy som er registrert i Norges luftfartøyregister.

Særskilt flygetillatelse for prøveflyging kan kun benyttes til flyging som inngår som ledd i prøveflygingsprogrammet. Enhver annen flyging er forbudt.

§ 49 *Gjennomføring av prøveflyging*

Prøveflyger må ha tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter for den prøveflygingen som skal gjennomføres. Kun prøveflyger som har gitt selverklæring til Luftfartstilsynet kan gjennomføre prøveflyging.

Prøveflyging skal utføres om dagen og etter visuelflygeregler (VFR).

Prøveflyging kan kun gjennomføres på de steder og i det område som er angitt i prøveflygingsprogrammet. Det er ikke tillatt å fly over tettsteder eller folkeansamlinger.

Prøveflyging kan bare gjennomføres når det foreligger forsikring i samsvar med luftfartsloven § 11-2.

§ 50 *Avsluttet prøveflyging*

Alle avvik fra normale verdier for tekniske og operative parametere som oppdages gjennom prøveflygingsprogrammet må lukkes før prøveflygingsprogrammet kan avsluttes.

Etter avsluttet prøveflyging skal oppdatert informasjon innarbeides i flygehåndboken, vedlikeholdsprogrammet og luftfartøyets merking.

Prøveflyger skal utarbeide en prøveflygingsrapport.

§ 51 *Gjenopptakelse av prøveflygingsprogrammet*

Hvis hensynet til flysikkerheten krever det, kan Luftfartstilsynet ta opp igjen prøveflygingsprogrammet og kreve at det gjennomføres nye prøveflyginger i tillegg til de som er utført.

Kapittel 8. Luftdyktighet

§ 52 *Luftdyktighet*

Et luftfartøy kan anses som luftdyktig når dets design, konstruksjon og vedlikehold er slik at det kan opereres trygt.

§ 53 *Søknad*

Søknad om særskilt luftdyktighetsbevis må ha vedlagt flygehåndbok med vedlikeholdsprogram, prøveflygingsrapport og vedlikeholdsrapport. Vedlikeholdsrapport kan utstedes av Part-66 flytekniker eller av instanser som nevnt i forskrift (dato) om kontinuerlig luftdyktighet for nasjonalt sertifiserte luftfartøy § 19 første ledd første setning.

Luftfartstilsynet kan kreve ytterligere dokumentasjon.

§ 54 *Besiktigelse*

Når det er nødvendig av hensyn til saksbehandlingen kan Luftfartstilsynet gjennomføre besiktigelse av luftfartøyet.

Ved besiktigelse skal byggeleder og vedlikeholdsansvarlig være til stede. All teknisk dokumentasjon må være tilgjengelig. Besiktigelsen må kunne gjennomføres i et egnet lokale med normal arbeidstemperatur.

§ 55 *Særskilt luftdyktighetsbevis, amatørbygd*

Luftfartstilsynet skal utstede særskilt luftdyktighetsbevis, amatørbygd, når luftfartøyet etter vurderes som luftdyktig. Vurderingen skal gjøres på grunnlag av luftfartøyets tekniske dokumentasjon og om det anses nødvendig, etter besiktigelse av luftfartøyet. Luftfartstilsynet utsteder også første gangs N-ARC.

Luftfartstilsynet kan når det er nødvendig av hensyn til flysikkerheten, fastsette operative eller tekniske begrensninger.

§ 56 *Gyldighet av særskilt luftdyktighetsbevis*

Et særskilt luftdyktighetsbevis, amatørbygd er gyldig så lenge det foreligger en N-ARC og kravene til vedlikehold og kontinuerlig luftdyktighet opprettholdes.

§ 57 *Søknad om særskilt tillatelse til luftfart for enkeltflygning*

For luftfartøy som ikke er teknisk luftdyktig, kan det søkes om særskilt tillatelse til luftfart for enkeltflygning. Søknaden kan bare innvilges hvis det er sannsynliggjort at sikkerhetens krav i tilstrekkelig grad er oppfylt.

Særskilt tillatelse til luftfart gjelder kun for én flygning, med nødvendige mellomlandinger, og kun i norsk luftrom. I særlige tilfeller kan tillatelsen også omfatte lokal flygning for teknisk kontroll. Luftfartøyet må være registrert i Norges luftfartøyregister.

Søknaden må inneholde

- a. beskrivelse av flygeplan
- b. tidsperiode for når tillatelsen skal benyttes
- c. redegjørelse for årsaken til at tillatelse til enkeltflygning er nødvendig
- d. attest i teknisk journal for at luftfartøyet har teknisk luftdyktighet for den aktuelle flygingen
- e. redegjørelse for kompensierende tiltak for å sikre teknisk luftdyktighet for den aktuelle flygingen
- f. informasjon om operative begrensninger

Kapittel 9. Dispensasjon, tilbakekall og overtredelsesgebyr

§ 58 *Dispensasjon*

Når det kan dokumenteres at luftfartøyet vil kunne bli luftdyktig, og at luftdyktigheten deretter kan opprettholdes, kan det dispenseres fra de krav som er fastsatt i forskriften. Luftfartstilsynet kan bare dispensere fra forskriftens krav hvis søkeren kan godtgjøre at luftfartøyets luftdyktighet kan opprettholdes på et akseptabelt nivå.

§ 59 *Tilbakekall av byggetillatelse*

Luftfartstilsynet kan tilbakekalle en byggetillatelse hvis

- a. fabrikasjon eller montering ikke utføres i tråd med byggetillatelsen
- b. større modifikasjoner og reparasjoner er utført uten godkjenning
- c. prosjektet ikke har tilknyttet prosjektkontrollør
- d. prosjektet ikke har tilknyttet konstruksjonskontrollør og det er krav om dette
- e. prosjektkontrollør eller konstruksjonskontrollør ikke utfører pålagte oppgaver

Hvis det foreligger opplysninger eller omstendigheter som tyder på at byggetillatelse må tilbakekalles, kan Luftfartstilsynet midlertidig tilbakekalle en byggetillatelse mens saken utredes.

§ 60 *Tilbakekall av særskilt flygetillatelse for prøveflygning*

Hvis det foreligger opplysninger eller omstendigheter som tyder på at vilkårene i den særskilte flygetillatelsen for prøveflygning eller bestemmelsene i denne forskriften er brutt, kan Luftfartstilsynet midlertidig eller varig tilbakekalle en særskilt flygetillatelse for prøveflygning. Det samme gjelder hvis det foreligger opplysninger som kan tyde på at luftfartøyet ikke har slike egenskaper at prøveflygning kan gjennomføres innenfor risikovurderingen.

§ 61 *Tilbakekall av særskilt luftdyktighetsbevis, amatørbygd*

Luftfartstilsynet skal tilbakekalle særskilt luftdyktighetsbevis, amatørbygd hvis

- a. flygehåndbok og vedlikeholdsprogram ikke holdes oppdatert
- b. luftfartøyet har modifikasjoner eller reparasjoner som ikke er utført eller dokumentert etter de krav som gjelder
- c. luftfartøyets vedlikehold ikke er utført eller dokumentert etter de krav som gjelder

Hvis det foreligger opplysninger eller omstendigheter som tyder på at særskilt luftdyktighetsbevis, amatørbygd må tilbakekalles, kan Luftfartstilsynet midlertidig tilbakekalle det særskilte luftdyktighetsbeviset mens saken utredes.

§ 62 *Overtredelsesgebyr*

Luftfartstilsynet kan gi pålegg om overtredelsesgebyr etter luftfartsloven § 13 a-5 for brudd på bestemmelsene om prøveflyging i kapittel 7.

Kapittel 10. Ikrafttredelse og overgangsregler

§ 63 *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. juli 2021. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 26. juni 2007 nr. 721 om selvbygde luftfartøy (selvbyggerforskriften), (BSL B 3-1).

§ 64 *Overgangsregler*

Alle byggeprosjekter med tillatelse etter forskrift 26. juni 2007 nr. 721 om selvbygde luftfartøy (selvbyggerforskriften), kan fortsette byggingen på de vilkår som følger av tillatelsen og selvbyggerforskriften. Bestemmelsene i denne forskriftens § 35 og kapitlene 7, 8 og 9 gjelder også for byggeprosjekter med tillatelse etter selvbyggerforskriften.

Amatørbygde luftfartøy som allerede er luftdyktig før denne forskriftens ikrafttredelse, må merkes i samsvar med bestemmelsene i § 35 innen 1. januar 2023.

Luftfartstilsynet skal for amatørbygde luftfartøy som er luftdyktig ved denne forskriftens ikrafttredelse, utstede særskilt luftdyktighetsbevis, amatørbygd etter § 55 samtidig som Luftfartstilsynet utsteder første gangs utstedelse av N-ARC, jf. forskrift (dato) om kontinuerlig luftdyktighet for nasjonalt sertifiserte luftfartøy § 19 andre ledd.

Luftfartøy som har vært regulert av forskrift 26. juni 2007 nr. 721 om selvbygde luftfartøy (selvbyggerforskriften), selv om de ikke har vært selvbygde luftfartøy med maksimal tillatt startmasse på 2000 kg, skal reguleres av forskrift (dato) om nasjonal sertifisering av luftfartøy.